

การมีส่วนร่วมของบุคลากรในการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7
โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2*
PARTICIPATION OF PERSONNEL IN ACADEMIC ADMINISTRATION BASED
ON 7 PRINCIPLES OF SAPPURISADHAMMA UNDER THE ROI-ET PRIMARY
EDUCATION SERVICE AREA OFFICE 2

รัตติยา วงศ์อินตา¹, กฤตยากร ลดาวัลย์²
Rattiya Vonginta¹, Kittayakorn Ladawan²
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด^{1,2}
Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus^{1,2}
Email : Vongintarattiya@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 จำแนกตาม ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน 3) เพื่อศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอน จำนวน 341 คน และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ ค่า t-test, F-test และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา รองลงมา ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านการจัดการแหล่งเรียนรู้ 2. ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่มีต่อการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน 3. แนวทางการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการบริหารงานวิชาการตามหลัก สัปปุริสธรรม 7 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 สรุปได้ว่า ควรจัดทำหลักสูตรต้องปรับปรุงให้สอดคล้องกับสภาพของปัญหา เหมาะสมกับความต้องการของนักเรียน ชุมชนและท้องถิ่น

สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง เน้นการวัดผลอย่างหลากหลายวิธี จัดตั้งศูนย์วิชาการเพื่อเผยแพร่และแลกเปลี่ยนความรู้และผลการวิจัย

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม; การบริหารงานวิชาการ; หลักสัปปุริสธรรม 7

ABSTRACT

The objectives of the research were 1) to study participation of personnel in academic administration based on 7 Principles of Sappurisdhamma under the Roi Et Primary Education Service Area Office 2, 2) to compare participation of personnel in academic administration based on 7 Principles of Sappurisdhamma of schools in mention classified by positions, educational level and working experiences, and 3) to find out the guidelines for participation of personnel in academic administration based on 7 Principles of Sappurisdhamma of the said schools. Samples were the administrators and teachers, totally 341 in number and 5 interviews. The research instrument for collecting the data was the questionnaire, with its reliability value at 0.98 and quality-verified interview. The data collected were analyzed by the computer program, and the statistical devices composed of Frequency, percentage, mean, standard deviation. The hypothesis was tested with t-test, F-test and content analysis.

The research results were as follows : 1. participation of personnel in academic administration based on 7 Principles of Sappurisdhamma under the Roi Et Primary Education Service Area Office 2 was found, in both overall and individual aspects, to stand at a 'MUCH' level. The leading aspect was that supervision in school, followed by the preparation of educational institutions' curriculum and learning resource management, respectively. 2. The comparison of participation of personnel in academic administration based on 7 Principles of Sappurisdhamma of schools in mention classified by positions, educational level and working experiences was found to show no difference in both overall and individual dimensions. 3. The guidelines for participation of personnel in academic administration based on 7 Principles of Sappurisdhamma under the Roi Et Primary Education Service Area Office 2 as suggested by the responses were the curriculum should be developed to be adjusted in accordance with the condition of the problem, appropriate to the needs of student's community and local in line with the core curriculum. Focus on measuring results in a variety of ways; establish an academic center for disseminating and exchanging knowledge and research results.

Keywords : Participation; Academic administration; Principles of Sappurisdhamma

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาประเทศ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง การจัดการศึกษาในยุคปัจจุบันจึงควรมุ่งเน้นให้นักเรียนทุกคนมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่คิดเป็น ตัดสินใจอย่างชาญฉลาด แก้ปัญหาได้ด้วยวิธีการที่ถูกต้องและใช้เทคโนโลยีอย่างรู้เท่าทัน รวมทั้งการนำทักษะการเรียนรู้มาใช้ในการดำเนินชีวิตและเป็นแนวทางในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเป็นปกติบนพื้นฐานของคุณธรรมจริยธรรม ด้วยเหตุนี้ กระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดให้มีหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อพัฒนาผู้เรียนทุกคน ทั้งทางด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม บนพื้นฐานทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552)

การบริหารวิชาการถือเป็นงานที่มีความสำคัญที่สุด และเป็นหัวใจของการจัดการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน และบุคลากร ต้องมีส่วนร่วม ในการวางแผน กำหนดแนวทางปฏิบัติ การประเมินผล และการปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง อีกทั้ง จากแนวคิดเรื่องการมีส่วนร่วมทางวิชาการชี้ให้เห็นว่า การมีส่วนร่วมทางวิชาการ เป็นแนวการจัดการศึกษาในยุคปฏิรูป ยึดหลักผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด เพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข ความเป็นไทยและความเป็นสากล การจะสร้างผู้เรียนให้มีคุณลักษณะดังกล่าวนี้ ทุก ๆ คนต้องมีส่วนร่วม นั่นคือ ผู้บริหารโรงเรียน และบุคลากรควรมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการของโรงเรียนให้เต็มกำลังความสามารถ และเป็นไปตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (และแก้ไขเพิ่มเติม 2545, 2553) กำหนดไว้ ครูผู้สอนคือผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุด มากกว่าผู้บริหารโรงเรียน โดยครูผู้สอนมีหน้าที่หลัก คือ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักเรียนเพื่อให้มีความรู้ความสามารถและทักษะในด้านต่างๆ ส่งสอนอบรมนักเรียนให้เป็นผู้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ รวมทั้งให้การดูแลและเอาใจใส่นักเรียน เป็นสำคัญ หรืออาจจะเรียกได้ว่า อยู่ในสายงานปฏิบัติการสอน ในขณะที่ผู้บริหารสถานศึกษา มีหน้าที่ในการสนับสนุน ส่งเสริมให้การปฏิบัติหน้าที่ของครูและการเรียนรู้ของนักเรียน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล หรืออาจจะเรียกได้ว่า อยู่ในสายงานการบริหารจัดการ ดังนั้น จึงเกิดประเด็นที่น่าสนใจว่า ครูผู้สอนซึ่งมีหน้าที่ปฏิบัติการสอนมากกว่า มีหน้าที่บริหารจัดการจะมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการมากน้อยเพียงใด

โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 จากข้อมูลแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2 ระยะ 5 ปี พ.ศ. 2561-2564 พบว่าผลจากการจัดการศึกษาของโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2 มีด้านที่ยังไม่ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ส่วนใหญ่เกิดจากการขาดการเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นน้อยในการบริหาร ทั้งนี้ อาจเป็นสาเหตุให้การประเมินคุณภาพทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2563 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า ร้อยละ 2.26 และเมื่อเปรียบเทียบกับระดับชาติ พบว่าโดยรวมความสามารถทุกด้าน มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละต่ำกว่า 4.26 (แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2563 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2, 2563) ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากบุคลากรไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดหน้าที่ในการจัดการศึกษาและมีการมอบหมายงานให้บุคลากรไม่ตรงกับความรู้

ความสามารถจึงไม่สามารถมีส่วนร่วมในการตัดปัญหาต่าง ๆ ได้ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาอาจใช้อำนาจหน้าที่ตัดสินใจเองเป็นส่วนใหญ่ มากกว่าที่จะเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในสถานศึกษา

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอน จึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

2.2 เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 จำแนกตามตำแหน่งระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน

2.3 เพื่อศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 ทำให้ทราบถึงการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ซึ่งจะเป็นแนวทางที่ผู้บริหารนำไปใช้การบริหารงานโรงเรียน อันจะนำไปสู่ความสำเร็จ

3.2 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 สามารถนำข้อค้นพบไปประยุกต์และปรับปรุง การมีส่วนร่วมของบุคลากรในการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7

3.3 ข้อค้นพบจากการศึกษาจะเป็นฐานความรู้เรื่อง การมีส่วนร่วมของบุคลากรในการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 เพื่อเป็นประโยชน์สำหรับผู้ที่มีความสนใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ในการศึกษาเชิงลึกต่อไป

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ผู้วิจัยดำเนินการวิจัย โดยแบ่งเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาการมีส่วนร่วมของบุคลากรและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2 ประชากร ได้แก่ผู้บริหารและครูผู้สอน โรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 2,986 ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา 261 คน และครูผู้สอน 2,725 คนกลุ่มตัวอย่างที่ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน

โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 341 คนและเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่แบบสอบถามการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 มีค่า IOC เท่ากับ 0.67 ขึ้นไปและค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบสอบถาม 0.98 เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามผู้บริหารและครู โดยการใช้ QR Code สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบค่าที (t-test) และสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว F-test (One-Way ANOVA)

ระยะที่ 2 แนวทางการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2 โดยการศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการจากโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลผู้บริหารสถานศึกษาและครูสอน 1 โรงเรียน ซึ่งใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 5 คน โดยการสัมภาษณ์ ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์

5. ผลการวิจัย

5.1 ผลวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวม

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมและรายได้

การมีส่วนร่วมของบุคลากรในการบริหารงาน วิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7	ระดับการมีส่วนร่วม			
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	4.21	0.80	มาก	2
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.16	0.78	มาก	5
3. ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา	4.06	0.89	มาก	6
4. ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา	4.27	0.78	มาก	1
5. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษา	4.21	0.80	มาก	3
6. ด้านการประกันคุณภาพภายใน	4.19	0.76	มาก	4
7. ด้านการจัดการแหล่งเรียนรู้	4.03	0.87	มาก	7
รวม	4.16	0.81	มาก	-

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ 1)ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา 2)ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา 3)ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา 4)ด้านการประกันคุณภาพภายใน 5)ด้านการจัดการเรียนการสอน 6)ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา และ 7)ด้านการจัดการแหล่งเรียนรู้ ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏดังนี้

5.1.1 ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีส่วนร่วมในการประเมินผลการทดลองใช้หลักสูตรสถานศึกษา(อัตถ์ณูตา) รองลงมา ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินงานด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา(อัมมัญญาตา) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีส่วนร่วมในการสรุปผลและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา(อัตถ์ณูตา)

5.1.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีส่วนร่วมในการเลือกตำราเรียนของผู้เรียน (อัมมัญญาตา) รองลงมา ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรายวิชาและหน่วยการเรียนรู้(ปริสัณญาตา) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน(บุคคลัญญาตา)

5.1.3 ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีส่วนร่วมในการประเมินผลการสอน(อัตถ์ณูตา) รองลงมา ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินการเรียนการสอนปรับปรุงและพัฒนากระบวนการเรียนการสอน (อัตถ์ณูตา) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน (อัตถ์ณูตา)

5.1.4 ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีส่วนร่วมในการปรับปรุงการเรียนการสอนของครู (อัตถ์ณูตา) รองลงมา ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีส่วนร่วมในการให้กำลังใจในการปฏิบัติงานของครู (กาลัญญาตา) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีส่วนร่วมในกระบวนการนิเทศการเรียนการสอน(อัตถ์ณูตา)

5.1.5 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีส่วนร่วมในการเรียนรู้และจัดทำงานวิจัยในชั้นเรียน (บุคคลัญญาตา) รองลงมา ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายให้บุคลากรในสถานศึกษาทำการวิจัย(อัมมัญญาตา) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องการวิจัยทางการศึกษากับองค์กรภายนอก (ปริสัณญาตา)

5.1.6 ด้านการประกันคุณภาพภายใน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีส่วนร่วมในการสร้างเกณฑ์การประเมินความสำเร็จของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา(อัตถ์ณูตา) รองลงมา ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีส่วน

ร่วมในการนำผลการประกันคุณภาพภายในมาพัฒนาสถานศึกษา (อัตตัญญูตา) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (อัตตัญญูตา)

5.1.7 ด้านการจัดการแหล่งเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกสถานศึกษา(ปริสัญญูตา) รองลงมา ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาจากแหล่งเรียนรู้(ปริสัญญูตา) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น(ปริสัญญูตา)

5.2 ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่มีต่อการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน โดยรวม และรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

5.3 แนวทางการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการบริหารงานวิชาการตามหลัก สัปปุริสธรรม 7 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 สรุปได้ว่า ควรจัดทำหลักสูตรต้องปรับปรุงให้สอดคล้องกับสภาพของปัญหา เหมาะสมกับความต้องการของนักเรียน ชุมชนและท้องถิ่น สอดรับกับหลักสูตรแกนกลาง เน้นการวัดผลอย่างหลากหลายวิธี จัดตั้งศูนย์วิชาการเพื่อเผยแพร่และแลกเปลี่ยนความรู้และผลการวิจัย

6. อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 สามารถอภิปรายผลจากข้อค้นพบที่สำคัญได้ดังนี้

6.1 ระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การที่บุคคลทุกฝ่ายได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน มีส่วนร่วมในด้านแสดงความคิดเห็นและการตัดสินใจ เพื่อให้งานบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้เป็นการดำเนินกิจกรรมทุกประเภทที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาส่งเสริมความมีประสิทธิภาพของการเรียนการสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่นักเรียน ซึ่งนับเป็นหัวใจสำคัญหรือเป็นงานหลักของสถานศึกษาที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญอย่างยิ่งเพื่อก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์มีความรู้ ทักษะ สมรรถนะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและก่อประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน ซึ่งการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษานั้น ถือเป็นหัวใจสำคัญ และเป็นงานที่สำคัญของสถานศึกษาเป็นหน้าที่หลัก ที่ผู้บริหารสถานศึกษาและครูจะต้องร่วมกันปฏิบัติตามภารกิจของสถานศึกษา จึงจะทำให้สถานศึกษาประสบผลสำเร็จได้ดั่งนั้นขึ้นอยู่กับการบริหารงานวิชาการเป็นหลักว่าจะสร้างนักเรียนให้มีคุณภาพมีความรู้ มีจริยธรรม และมีคุณสมบัติตามที่ต้องการเพียงใด เพื่อให้ให้นักเรียนได้นำไปใช้ในการดำรงชีวิต ในสังคม และการบริหารงานวิชาการยังเป็นเครื่องมือชี้วัดความสำเร็จ ความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถของ

ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำขององค์กรด้วย โดยการนำเอาหลักสัปปุริสธรรม 7 เข้ามาบูรณาการใช้ในการบริหารงานวิชาการ อันได้แก่ 1) ธัมมัญญตา ความเป็นผู้รู้จักเหตุ 2) อตถัญญตา ความเป็นผู้รู้จักผล 3) อตตัญญตา ความเป็นผู้รู้จักตน 4) มัตตัญญตา ความเป็นผู้รู้จักประมาณ 5) กาลัญญตา ความเป็นผู้รู้จักกาล 6) ปริสัจญตา ความเป็นผู้รู้จักชุมชน 7) ปุคคลปโรปรัญญตา ความเป็นผู้รู้จักบุคคล สอดคล้องกับแนวคิดของ มิลเลอร์ (Miller, 1965) งานบริหารวิชาการเป็นหัวใจของโรงเรียนและที่สำคัญที่สุด ได้แก่ การจัดโปรแกรมการสอน และการปฏิบัติตามโปรแกรมรวมทั้งการวัดผล และการจัดบริการในการสอนและแนวคิดของปริศนา สำเนียงแจ่ม (2558) ได้สรุปว่างานวิชาการเป็นการดำเนินกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ตั้งแต่การพัฒนาหลักสูตร การนิเทศงานสอนการประเมินผลการสอนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดแก่ผู้เรียนสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัทพรอรุณงาม (2560) ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีนครินทร์ เขต 3 ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ 1) ผลการศึกษาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีนครินทร์ เขต 3 มีองค์ประกอบจำนวน 7 ด้านซึ่งประกอบด้วย (1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรศึกษาจำนวน 4 ตัวชี้วัด (2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้จำนวน 4 ตัวชี้วัด (3) ด้านการวัดผลและประเมินผลจำนวน 2 ตัวชี้วัด (4) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา จำนวน 3 ตัวชี้วัด (5) ด้านการนิเทศการศึกษาจำนวน 3 ตัวชี้วัด (6) ด้านการแนะแนวการศึกษา จำนวน 3 ตัวชี้วัด และ (7) ด้านการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจำนวน 3 ตัวชี้วัด 2) ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการมีสภาพปัจจุบันโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และงานวิจัยของ พระราชวุฒิปญญาชีโร (เพชรไพร) (2561) ได้ศึกษาการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลตามหลักสัปปุริสธรรม 7 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่นผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ตามหลักสัปปุริสธรรม 7 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

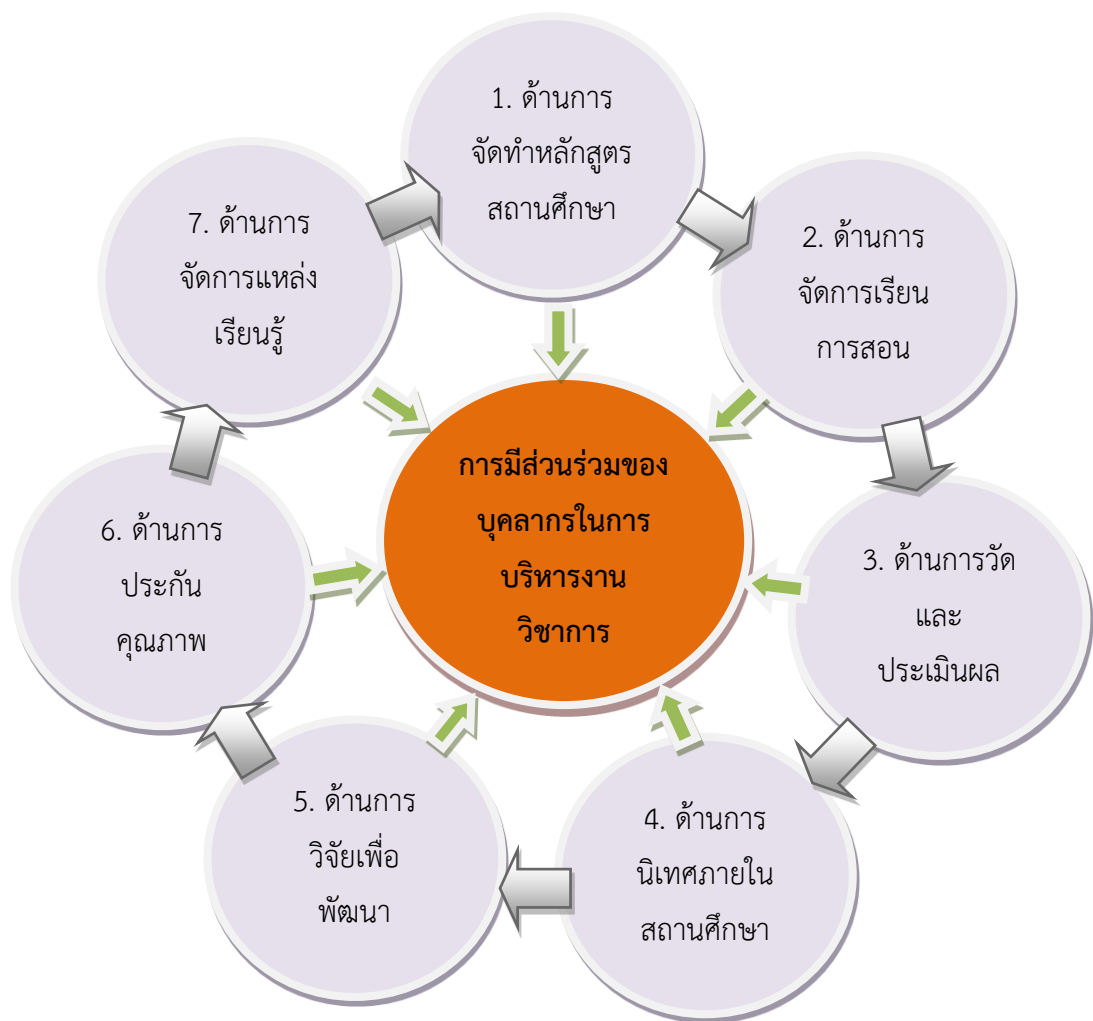
จากผลการวิจัย ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า รูปแบบการนิเทศภายในประกอบด้วย ขั้นตอนวางแผนการนิเทศ ขั้นตอนดำเนินการนิเทศ ขั้นตอนสรุปและประเมินผลและ ขั้นตอนให้รางวัล ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีส่วนร่วมในการปรับปรุงการเรียนการสอนของครู (อัทถัญญตา)ร่วมให้กำลังใจในการปฏิบัติงานของครู (กาลัญญตา) มีส่วนร่วมวางแผนและร่วมในกระบวนการนิเทศการเรียนการสอน (อตตัญญตา)ดังนั้นการนิเทศภายในสถานศึกษาจึงเป็นการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการให้ความช่วยเหลือและความร่วมมือกับครู บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา การปรับปรุงการเรียนการสอนของครู กระตุ้นให้ครูเกิดขวัญและกำลังใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียน โดยที่ผู้บริหาร ครู มีส่วนเกี่ยวข้องทางด้านการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ ความรับผิดชอบ การวางแผนการปฏิบัติงานตลอด จนการประเมินผลการทำงานในการนิเทศภายในสถานศึกษาสอดคล้องกับแนวคิดของสาวินิตย์ ดวงสนาม (2561) กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียน คือ การร่วมมือกันระหว่างผู้ทำหน้าที่นิเทศและผู้ถูกนิเทศ เพื่อพัฒนางานด้านวิชาการในโรงเรียน ในเรื่องของหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล เพื่อให้งานด้านวิชาการเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ซึ่งส่งผลต่อ

ประสิทธิภาพด้านการจัดการเรียนการสอน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ โชคระวี เจียมพุก (2561) ที่ได้ศึกษา กระบวนการนิเทศของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการนิเทศของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลนครปฐม โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และงานวิจัยของ อนุศิษฐ์ นากแก้วบุศรา เชื้อดีขจรอรุณ พงศ์วิทธิธรรมาลัย วงศ์ฤทัยวัฒนา (2564) ได้ศึกษา เรื่อง การนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า ระดับการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ในภาพรวมอยู่ระดับมาก

6.2 ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่มีต่อการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการบริหารงานวิชาการตามหลักสี่ปฐพีธรรม 7 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษาประสบการณ์การทำงานโดยรวม และรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เนื่องจากครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารหรือครูผู้สอน ไม่ว่าจะเป็นระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี และไม่ว่าจะมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 5 ปี มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 5-10 ปีหรือ มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากกว่า 10 ปีต่างก็ตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารวิชาการเมื่อตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารวิชาการแล้ว จึงทำให้ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2 ที่ถึงแม้ว่าจะมีความแตกต่างกันในเรื่องตำแหน่ง ระดับการศึกษาประสบการณ์การทำงานก็ตามแต่ก็ต้องมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการอย่างเต็มกำลังความสามารถและศักยภาพเพราะการบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นการจูงใจให้ผู้ร่วมปฏิบัติงานในองค์การได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบ และร่วมมือกันในการพัฒนาปฏิบัติด้วยความเต็มใจและเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชน หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในกิจการต่างๆ สนับสนุนตัดสินใจ กำหนดการวางแผน อย่างมีระบบ กำหนดนโยบาย มีการติดตามผลและประเมินผลร่วมกันนำผลการปฏิบัติไปปรับปรุงพัฒนางานในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นสอดคล้องกับแนวคิดของ ประภาศิริ คุณาคำ (2559) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า กระบวนการหรือวิธีการดำเนินการที่เกิดจากการร่วมมือระหว่างผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มบริหารงานวิชาการ และครูผู้สอน มีส่วนร่วมในการดำเนินการในการปฏิบัติงานได้ทำกิจกรรมร่วมกัน โดยมีเป้าหมายและผลประโยชน์ร่วมกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุศิษฐ์ นากแก้วบุศรา เชื้อดีขจรอรุณ พงศ์วิทธิธรรมาลัย วงศ์ฤทัยวัฒนา (2564) ได้ศึกษา เรื่อง การนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ผลการวิจัย พบว่าเพศและประสบการณ์ทำงาน มีระดับค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ไม่แตกต่างกัน และงานวิจัยของ ธารทิพย์ ด้ายศ (2561) ได้ศึกษาการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็ก ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบการนิเทศภายในของผู้บริหาร สถานศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็ก จำแนกตามเพศ และวุฒิการศึกษา พบว่าไม่แตกต่างกัน

7. องค์ความรู้ใหม่

จากผลการวิจัยการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2 ประกอบด้วย 1)ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา 2)ด้านการจัดการเรียนการสอน 3)ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา 4)ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา 5)ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา 6)ด้านการประกันคุณภาพภายใน และ 7)ด้านการจัดการแหล่งเรียนรู้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้การมีส่วนร่วมของบุคลากรในการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

8.1.1 จากผลการวิจัย พบว่า ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาและครูควรมีส่วนร่วมในการปรับปรุงการเรียนการสอนและดำเนินการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนในรูปแบบที่หลากหลายและเหมาะสมกับสถานศึกษา

8.1.2 จากผลการวิจัย พบว่า ด้านการจัดการแหล่งเรียนรู้เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ร่วมสร้างเครือข่ายแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นร่วมส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

8.2.1 ผู้บริหารโรงเรียนอาจนำผลการวิจัยที่ได้ไปเป็นข้อมูล/สารสนเทศสำหรับการตัดสินใจในการกำหนดนโยบาย หรือแผนงาน/โครงการตัวอย่างเช่น กำหนดให้มีโรงเรียนที่เป็นศูนย์กลางทางการบริหารวิชาการ หรือสร้างเครือข่ายการบริหารวิชาการ จัดงบประมาณสนับสนุนด้านสื่อการเรียนการสอนให้มากเป็นพิเศษ หรือกำหนดนโยบายให้โรงเรียนมุ่งเน้นในเรื่องการบริหารวิชาการอย่างเข้มข้น เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อให้การบริหารวิชาการในโรงเรียนบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

8.2.2 ครูผู้สอนควรศึกษาเกี่ยวกับการบริหารวิชาการในทุก ๆ ด้าน ให้เกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้งและถ่องแท้ เพื่อให้มีความรู้ มีความเข้าใจ เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของการมีส่วนร่วมบริหารวิชาการ ทั้งนี้ เพื่อให้มีความพร้อมและปฏิบัติงานตามกำลังความสามารถและตามศักยภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

8.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

8.3.1 ควรศึกษาถึงปัจจัยหรือตัวแปรที่คาดว่าจะมีความสัมพันธ์หรือส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการของครู

8.3.2 ควรศึกษาตัวบ่งชี้ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2หรือในสังกัดอื่น ๆ

9. บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.**

กรุงเทพฯ : ศุภสาราราดพริ้ว.

โชคระวี เจียมพุก. (2561). **กระบวนการนิเทศของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลนครปฐม.** วิทยานิพนธ์หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ธารทิพย์ ด้ายศ. (2561). **การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็ก ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3.** วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

- ประภาศิริ คุณาคา. (2560). รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ปริศนา สำเนียงแจ่ม. (2558). การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดเทศบาลจังหวัดสุราษฎร์ธานีโดยใช้วงจรคุณภาพ. วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- พระราชวุฒูปถมวารชีโร (เพชรไพร). (2561). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ตามหลักสี่ปฐพีธรรม 7 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สาวินิตย์ ดวงสนาม. (2561). การนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรอุตสาหกรรม สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 (2563). **แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. ร้อยเอ็ด : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2.
- อนุศิษฐ์ นากแก้ว. (2564). การนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การการศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2. **วารสารการบริหารนิเทศบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น**. 7(6). 85-96.
- Krejcie & Morgan. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. **Educational and Psychological Measurement**. 30(3). 07-610.
- Miller. (1965). **Administration of American School**. New York : Mc Millan Publishing.